

Actief bodembeliever de Kempen

Het is al weer meer dan 15 jaar geleden dat Marinj Rang, directeur van CSO, voor zijn toenmalige werkgever, de provincie Limburg, lid werd van de projectgroep "Cadmiuim in de Kempen". Anno 2000 wordt nog steeds gewerkt aan de aanpak van de bodemverontreiniging in de Kempen, dat bekend staat als het grootste geval van bodemverontreiniging in Nederland. CSO geeft hierbij op diverse terreinen ondersteuning.

Achtergronden

De activiteiten van de zinkverwerkende bedrijven die zich aan het einde van de 19e eeuw in de Nederlands-Belgische grensstreek vestigden, hebben een aanzienlijke verontreiniging van de bodem met onder andere cadmium en zink veroorzaakt. De atmosferische deposi-

tie van stofdeeltjes die deze bedrijven decennia lang hebben uitgestoten, heeft geresulteerd in een diffuse verontreiniging van de bodem in een gebied van meer dan 350 km². De lozing van afvalwater is de oorzaak van de aanzienlijke verontreiniging van de waterbodems van de beken in dit gebied, waaronder de

Tungelroyse beek en de Dommel. Deze verontreiniging strekt zich tot ver buiten de Kempen uit. Het veelvuldige gebruik van zinkassen bij de aanleg van wegen en erfverhardingen heeft geleid tot het ontstaan van vele honderden puntverontreinigingen van bodem en grondwater.

Met het oog op de uitgestrektheid van het gebied en de bijzondere milieuhygiënische risico's die zich kunnen voordoen, heeft de minister van VROM eind 1995 een advies gevraagd aan de Technische Commissie Bodembescherming.

De TCB concludeert in haar advies dat zowel het herstel van de multifunctionaliteit van de bodem, als een traditionele IBC-sanering door de zeer grote omvang van de verontreiniging niet uitvoerbaar zijn en dat een beleid moet worden ontwikkeld voor een actief beheer van de bodem in de Kempen. Dit advies is mede gebaseerd op verontreinigingskaarten die CSO in opdracht van de provincie Noord-Brabant heeft vervaardigd. Op deze kaarten is met behulp van geavanceerde geostatistische technieken aangegeven hoe groot de kans is op het aantreffen van een cadmiumgehalte dat een zekere grenswaarde overschrijft.

Mede naar aanleiding van het advies van de TCB hebben de provincies Limburg en Noord-Brabant en het ministerie van VROM het project Actief bodembeliever de Kempen opgestart. Binnen dit project wordt gezocht naar oplossingen die rekening houden met datgene wat milieuhygiënisch wenselijk en maatschappelijk haalbaar is.

Betrokkenheid CSO

"Ik vond het natuurlijk erg leuk dat ik eind 1998 werd gevraagd om lid te worden van de projectgroep Actief bodembeliever de Kempen" vertelt Marinj Rang. "De taak die

beleidsmatig en organisatorisch kader worden ontwikkeld voor het actief beheer van de bodem in de Kempen. Maar ondanks aanvankelijke tegenstellingen zijn we erin geslaagd een beleidsplan op te stellen dat niet alleen de instemming had van alle betrokken overheden, maar ook op brede steun binnen de streek zelf kon rekenen". Momenteel is CSO druk bezig met het vervaardigen van bodemkwaliteitskaarten, waarbij dankbaar gebruik wordt gemaakt van eerder genoemde verontreinigingskaarten. Deze kaarten zullen de basis vormen voor de gevalsafbakening en zijn daarmee essentieel voor de totstandkoming van het beleid van Actief bodembeliever de Kempen. Daarnaast zit CSO namens de provincie Limburg in de werkgroep Bodemkwaliteit. Deze werkgroep heeft tot taak maatregelen te formuleren om de milieuhygiënische risico's in de Kempen op te heffen en om negatieve effecten op de maatschappelijke ontwikkelingen te voorkomen.

In een eerder nummer van MilieuKundig is uitgebreid ingegaan op de sanering van de waterbodems van de Tungelroyse beek ten behoeve van de herinrichting van het beekdal. CSO heeft voor deze beek een beleid van Actief bodembeliever ontwikkeld en op basis hiervan een saneringsplan opgesteld dat thans in uitvoering is. Op dit moment wordt nog geen grootschalige sanering van de waterbodems van de Dommel voorbereid. Wel is CSO bezig met het uitvoeren van een onderzoek naar de kwaliteit van het materiaal dat in twee zandcangen is bezonken.

Verwijdering van dit materiaal waarborgt de werking van deze zandcangen en leidt hierdoor tot het terugdringen van de verdere verspreiding van het verontreinigende slib. ▲

